

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
I EFEKTÓW PRACY W ZAKRESIE SYSTEMU
PIECZY ZASTĘPCZEJ ZA ROK 2023
WRAZ Z ZESTAWIENIEM POTRZEB**

**Uchwała nr LXIII/1006/2023 Rady Miasta Chorzów
z dnia 25 maja 2023 r.**

w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Chorzowie
na lata 2023 - 2025

Opracował:
Ośrodek Pomocy Społecznej

Zatwierdził:

A handwritten signature in blue ink is written over a horizontal dotted line. The signature is stylized and appears to be the name of the official who approved the document.

Chorzów, 2024 rok

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W CHORZOWIE na lata 2023 – 2025 za rok 2023.

Spis treści:

1. Podstawa prawna	1
2. Założenia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej	4
3. Piecza zastępcza w Mieście Chorzów w 2023 roku	4
4. Finansowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej	10
5. Realizacja celów Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej	11
6. Wykaz potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej	23

1. Podstawa prawna

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Chorzowie na lata 2023-2025 został uchwalony uchwałą nr LXIII/1006/2023 Rady Miasta Chorzów w dniu 25 maja 2023r. realizowany jest na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U z 2024 r. poz.177 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą”. Działania podejmowane w ramach realizacji Programu wynikały z ustawowego obowiązku zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej. Zadania własne powiatu realizowane są za pośrednictwem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którym zgodnie z Zarządzeniem nr OR.38.2022 Prezydenta Miasta Chorzów z dnia 14 lutego 2022r. jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzowie.

Do zadań własnych powiatu określonych w art. 180 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy m.in.:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
2. zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
3. organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
4. tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
5. prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
6. organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
7. organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania;

- grup wsparcia,
 - specjalistycznego poradnictwa;
8. wyznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
 9. zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
 10. wprowadzanie danych do rejestru, aktualizacja i usuwanie;
 11. kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
 12. finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Do innych zadań należących do kompetencji Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzowie wyszczególnionych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należą w szczególności:

1. wytaczanie powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych, obowiązkowo w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok (art. 38 ust. 2);
2. przygotowywanie projektów umów z kandydatami spełniającymi warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka (art. 55) oraz rodzinami zastępczymi niezawodowymi (art. 54 ust. 1 i 2) w ramach limitu na dany rok kalendarzowy (art. 56) a także zawieranie i rozwiązywanie tych umów w przypadku

upoważnienia przez starostę (art. 54 ust. 4 , art. 55);

3. zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich w przypadku gdy w rodzinie zastępczej zawodowej lub niezawodowej przebywa więcej niż 3 dzieci, na wniosek rodziny (art. 57 ust. 1a) lub w innych przypadkach (art. 57 ust. 2);
4. zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich w przypadku gdy w rodzinnym domu dziecka przebywa więcej niż 4 dzieci (art. 64 ust.2);
5. przygotowywanie umów z rodziną pomocową w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka (art.73, art.74, art. 75), w szczególności w okresie czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka w związku z wypoczynkiem, o którym mowa w art. 69;
6. wypłacanie wynagrodzeń rodzinom zawodowym i prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz rodzinom pomocowym (art. 85);
7. zatwierdzanie Indywidualnych Programów Usamodzielnienia (art. 145 ust. 4);
8. sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych oraz przekazywanie ich w wersji elektronicznej właściwemu wojewodzie (art. 180 pkt. 14);
9. sporządzanie projektów porozumień dotyczących pokrywania wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (art. 191, art. 192);
10. ustalanie opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej - rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze (art. 193 – 196);
11. przekazywanie do Biura Informacji Gospodarczej informacji o powstaniu zaległości z tytułu nie ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej (art. 180 pkt 15, art. 193 ust. 8);
12. sporządzanie całorocznego sprawozdania z działalności oraz przedstawianie zestawienia potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej (art. 182 ust. 5).

Poniżej zostało przedstawione sprawozdanie za 2023r. z działalności i efektów pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzowie w zakresie systemu pieczy zastępczej wraz z zestawieniem potrzeb.

2. Założenia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej

Zadaniem rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej jest stworzenie dziecku stabilnego środowiska zapewniającego właściwe wychowanie i opiekę do czasu powrotu dziecka do rodziny biologicznej bądź do momentu przysposobienia lub usamodzielnienia się. Umieszczenie dziecka w odpowiedniej formie pieczy zastępczej powinno przede wszystkim zapewniać dziecku możliwości zaspokajania potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych w sytuacji, gdy rodzina naturalna nie jest w stanie tych potrzeb zaspokoić.

Celem głównym programu jest tworzenie warunków dla skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na rodzinne jej formy.

Cel ten został rozwinięty o *pięć celów szczegółowych*, które wskazują na główne obszary działania w obrębie zadań wynikających z pieczy zastępczej tj.:

1. Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej.
2. Plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
3. Podnoszenie jakości sprawowanej opieki przez rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.
4. Rozwój różnorodnych form wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej w sprawowaniu opieki na dziećmi.
5. Zapewnienie pomocy i wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej.

3. Piecza zastępcza w Mieście Chorzów w 2023 roku

Jednym z ważniejszych zadań realizowanych w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej było zapewnianie dzieciom opieki zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Głównymi przyczynami umieszczania dzieci były: uzależnienia rodziców (alkohol, środki odurzające i psychotropowe itp.), przemoc w rodzinie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz osadzenie w zakładzie karnym.

Na terenie Miasta Chorzowa na dzień 31 grudnia 2023r. funkcjonowało:

- 7 rodzin zastępczych zawodowych,
- 2 rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego,
- 2 rodzinne domy dziecka,
- 6 placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego (w tym 1 typu interwencyjnego)
- 1 placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego,

Ponadto na zlecenie miasta prowadzone były 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze z 28 miejscami łącznie w Katowicach przy ul. Brynicy 14, w których przebywały dzieci pochodzące z naszego miasta.

Celem działania instytucjonalnej pieczy zastępczej jest jak najlepsze zabezpieczenie dobra dziecka w sytuacji, gdy nie może być ono umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. Placówki opiekuńczo-wychowawcze zapewniają dzieciom całodobową opiekę i wychowanie.

W 2023r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzowie umieścił 60 małoletnich w instytucjonalnej pieczy zastępczej, w tym:

- 46 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego w Chorzowie i 2 na terenie innych miast,
- 1 w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego w Chorzowie,
- 7 w placówkach prowadzonych na zlecenie naszego miasta tj. Katowice, ul. Brynicy 14,
- 4 w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej w Gliwicach i w Bytomiu oraz Interwencyjnym Ośrodku Proadopcijnym w Częstochowie z uwagi na stan zdrowia uniemożliwiający objęcie rodzinną pieczą zastępczą.

W rodzinnej pieczy zastępczej umieszczono 85 dzieci, w tym:

- 22 w rodzinach zastępczych spokrewnionych na terenie miasta Chorzów i 5 na terenie innych miast,
- 6 w rodzinach zastępczych niezawodowych na terenie miasta Chorzów i 8 na terenie innych miast,
- 33 w rodzinach zastępczych zawodowych na terenie miasta Chorzów,
- 11 w rodzinnych domach dziecka na terenie miasta Chorzów.

W tabeli nr 1 przedstawiono liczbę dzieci umieszczonych w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2021 - 2023 na terenie miasta Chorzów oraz poza naszym miastem.

Tabela nr 1

		2021	2022	2023
	Ogółem, w tym:	123	127	145
Na terenie Miasta Chorzów	Instytucjonalna piecza zastępcza	21	42	47
	Rodzinna piecza zastępcza	60	73	72
Poza Miastem Chorzów	Instytucjonalna piecza zastępcza	28	10	13
	Rodzinna piecza zastępcza	14	2	13

Analizując dane zawarte w Tabeli 1 można stwierdzić, że w 2023r. zwiększyła się liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w stosunku do roku poprzedniego ponad 14%. Analogicznie liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej zwiększyła się o ponad 13% a w instytucjonalnej pieczy zastępczej nastąpił wzrost o ponad 15 %.

Tabela nr 2 obrazuje rodzinne formy pieczy zastępczej funkcjonujące na terenie naszego miasta oraz przebywające i umieszczone w nich dzieci w 2023r. pochodzące zarówno z Chorzowa, jak i innych powiatów.

Tabela nr 2

Rodzaj rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej	Liczba dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w 2023r.
Ogółem rodzinne formy pieczy zastępczej:	184**	344**	85
w tym:			
rodziny zastępcze spokrewnione	114	156	27
rodziny zastępcze niezawodowe	58	78	14

Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	35	9
rodziny zastępcze zawodowe	7*	43	24
rodzinny dom dziecka	4*	38	11

* *przekwalifikowanie rodzinnego domu dziecka na rodzinę zastępczą zawodową oraz zakończenie działalności jednego rodzinnego domu dziecka*

** *kolumna nie sumuje się ponieważ część dzieci przebywała w różnych formach pieczy zastępczej, np. została przyjęta do pogotowia rodzinnego a następnie przeniesiona do rodziny zawodowej lub do rodzinnego domu dziecka*

Z danych zawartych w ww. tabeli wynika, że w ciągu roku sprawozdawczego 2023 r. na terenie Miasta Chorzów funkcjonowało 184 rodzinnych form pieczy zastępczej. W rodzinach tych przebywało 344 dzieci. 62% rodzin stanowiły rodziny spokrewnione z dzieckiem będąc jednocześnie największą grupą. Rodziny niezawodowe to ponad 31% ogółu, a 7% to rodziny zawodowe i rodzinne domy dziecka.

W rodzinach zastępczych spokrewnionych przebywało ponad 45% dzieci. W rodzinach niezawodowych ponad 22%, a w rodzinach zastępczych zawodowych oraz w rodzinnych domach dziecka prawie 34 % dzieci.

W 2023r. w 9 rodzinach zastępczych zawodowych przebywało 78 dzieci, co w przeliczeniu na jedną rodzinę daje prawie 9 dzieci. Przez cały 2023r. liczba dzieci przyjmowanych oraz przebywających w rodzinach zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego oraz w rodzinach zastępczych zawodowych przekraczała dopuszczalną liczbę przewidzianą w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W ciągu roku sprawozdawczego 90 dzieci (do 18-tego roku życia) opuściło rodzinne formy pieczy zastępczej. Poniższa tabela przedstawia tego powody.

Tabela nr 3

Rodzaj rodziny	Powody opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej	2023
Spokrewnione	Powróciły do rodziny naturalnej	2
	Umieszczone w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej	3
	Umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2

	Inne powody	1
	Przekazane do adopcji	0
Niezawodowe	Powróciły do rodziny naturalnej	0
	Umieszczone w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej	2
	Umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	0
	Przekazane do adopcji	0
	Inne powody	0
Zawodowe	Przekazane do adopcji	2
	Umieszczone w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej	1
	Umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	0
	Inny powód	0
	Powróciły do rodziny naturalnej	6
Zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	Powróciły do rodziny naturalnej	7
	Przekazane do adopcji	7
	Umieszczone w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej	6
	Inny powód	0
	Umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	4
Rodzinne domy dziecka	Powróciły do rodziny naturalnej	21
	Umieszczone w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej	7
	Przekazane do adopcji	13
	Inny powód	3
	Umieszczone w domu pomocy społecznej	3
	Umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	0

Z danych zawartych w Tabeli nr 3 wynika, że 2023 r. 36 dzieci wróciło pod opiekę rodziców, 22 dzieci przekazano do adopcji, 6 dzieci umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W 2023r. 19 dzieci umieszczono w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej. Sytuacje te dotyczyły w większości dzieci, które trafiły do rodzin zastępczych pełniących funkcje pogotowia rodzinnego,

a następnie zostały przekazane do innych rodzinnych form pieczy zastępczej. 3 dzieci umieszczono w domu pomocy społecznej a 4 to inny powód umieszczenia tj. śmierć rodzica zastępczego i osadzenie w zakładzie karnym.

Osoby pełnoletnie, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą w ciągu roku sprawozdawczego 2023 r.

Tabela nr 4

Rodzaj rodziny	Powody opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej	2023 rok
Spokrewnione	Usamodzielnione: założyły własne gospodarstwo domowe	0
	Nieusamodzielnione	7
Niezawodowe	Usamodzielnione: założyły własne gospodarstwo domowe	1
	Nieusamodzielnione	0
Zawodowe	Usamodzielnione: założyły własne gospodarstwo domowe	0
	Powrót do rodziny naturalnej	0
	Nieusamodzielnione	0
Rodzinne Domy Dziecka	Usamodzielnione: założyły własne gospodarstwo domowe	0
	Powrót do rodziny naturalnej	0
	Nieusamodzielnione	0

W 2023 roku 8 pełnoletnich wychowanków opuściło rodzinną pieczę zastępczą, z czego 1 wychowanek usamodzielniał się, a 7 pozostało nieusamodzielnionych. Za osoby usamodzielnione uznano wychowanków, którzy otrzymali świadczenia na usamodzielnienie, tj. pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie i zagospodarowanie oraz posiadali własne mieszkanie i podjęli zatrudnienie.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. w 169 rodzinnych formach pieczy zastępczej przebywało 255 dzieci (w tym 47 pełnoletnich wychowanków), w tym:

- w 2 rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego - 11 dzieci,
- w 7 rodzinach zastępczych zawodowych – 34 dzieci, (w tym 2 pełnoletnich wychowanków),
- w 2 rodzinnych domach dziecka – 12 dzieci, (w tym 1 pełnoletni wychowanek),
- w 56 rodzinach zastępczych niezawodowych – 73 dzieci, (w tym 16 pełnoletnich wychowanków),
- w 102 rodzinach zastępczych spokrewnionych – 125 dzieci, (w tym 28 pełnoletnich wychowanków).

Ogółem w dniu 31 grudnia 2023 r. w rodzinnych formach pieczy zastępczej przebywało 38 dzieci oraz pełnoletnich wychowanków z orzeczoną niepełnosprawnością, w tym w rodzinach zastępczych zawodowych i rodzinnych domach dziecka przebywało łącznie 10 dzieci.

4. Finansowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej

W placówkach funkcjonujących na terenie naszego miasta przebywało w 2023 roku 132 dzieci. Wydatki poniesione na ich utrzymanie wyniosły 5 817 023,93zł, w tym w:

1. Ośrodka Wsparcia Rodziny, Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych nr 1 do 5
(w tym koszty Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych) – 5 501 550,29zł
2. Rodzinnym Domu Dziecka Nr 1 – 315 473,64zł

Koszty pobytu 37 dzieci w dwóch placówkach opiekuńczo-wychowawczych przy ul. Brynicy 14 w Katowicach prowadzonych na zlecenie Miasta Chorzów wyniosły 1 442 331,15zł.

W roku 2023 Miasto Chorzów ponosiło wydatki za 25 dzieci pochodzących z Chorzowa a przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej (w tym w regionalnych placówkach opiekuńczo - terapeutycznych) na terenie innych powiatów. Łączne koszty wyniosły 1 668 614,50zł.

W roku sprawozdawczym w chorzowskich placówkach oraz placówkach funkcjonujących na zlecenie naszego miasta przebywało 7 dzieci z innych powiatów. Powiaty te zwróciły wydatki za ich pobyt w kwocie 200 199,98zł.

5. Realizacja celów Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej

Cel główny: Tworzenie warunków do skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na rodzinne jej formy

Cel szczegółowy nr 1: Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej		
Lp.	Zadania	wskaźniki
1.	Promowanie pieczy zastępczej w środowisku lokalnym	<p>W siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzowie na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej zamieszczone były informacje na temat rodzicielstwa zastępczego oraz wykaz niezbędnych dokumentów, jakie należy złożyć, aby zostać rodziną zastępczą. Plakaty i ulotki były dostępne w siedzibie tut. Ośrodka, jak i jednostkach mu podlegających. Pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej udzielali na bieżąco w ww. zakresie informacji wszystkim osobom zainteresowanym.</p>
2.	Zwiększanie liczby rodzinnych form pieczy zastępczej	<p>W roku 2023 w procesie diagnostyczno - kwalifikacyjnym na szkolenia na rodzinę niezawodową skierowano 5 osób, w tym: 2 małżeństwa i osobę samotną.</p> <p>Szkolenia prowadzone były przez Śląski Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności „Dzieci Szansa” w Bytomiu przy ul. Chrzanowskiego 17.</p> <p>W 2023 wydano 2 osobom zaświadczenia kwalifikacyjne potwierdzające ukończenie szkolenia oraz spełnienie warunków do sprawowania pieczy zastępczej.</p> <p>W programie przewidziano również utworzenie w 2023r. 1 nowej rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, 1 rodzinnego domu dziecka, 3 rodzin zastępczych zawodowych, w tym 1 specjalistycznej.</p> <p>Nie było możliwości realizacji ww. założeń z uwagi na brak kandydatów do pełnienia tych funkcji.</p>

		Natomiast ukończyła szkolenie na rodzinę zastępczą niezawodową 1 rodzina, która rozważa możliwość pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej po nabyciu doświadczenia (przebywa 1 dziecko) i stworzenia optymalnych warunków mieszkaniowych.
3.	Pomoc w zapewnieniu odpowiednich warunków mieszkaniowych dla prowadzących rodzinny dom dziecka i rodzin zastępczych zawodowych	<p>Celem zapewnienia lepszych warunków mieszkaniowych, jedna z rodzin zastępczych zawodowych zamieszkała w lokalu wcześniej zajmowanym przez prowadzących rodzinny dom dziecka, a którzy wyprowadzili się poza miasto Chorzów. Lokalizacja mieszkania, jak i jego standard oraz przynależny ogród, podwyższył komfort życia wszystkim członkom rodziny, a przede wszystkim dzieciom.</p> <p>Powyższe działania przeprowadzono przy współudziale pracowników Urzędu Miasta Chorzów, Wydziału Zasobów Komunalnych.</p> <p>Zapewniano całoroczną pomoc finansową na pokrycie kosztów utrzymania 9 lokali mieszkalnych i 3 domów jednorodzinnych zawodowym rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka.</p> <p>Sfinansowano również koszty niezbędnego remontu w zamieszkiwanym lokalu 3 rodzinom zastępczym zawodowym oraz rodzinnemu domowi dziecka.</p>

Cel szczegółowy nr 2: Plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej		
Lp.	Zadania	wskaźniki
1.	Prowadzenie działań zmierzających do przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej	<p>Przez tut. Ośrodek został zorganizowany cykl zajęć warsztatowych dla rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W listopadzie 2023r. odbyły się 3 spotkania po 4 godziny, w czasie których uczestnicy mieli możliwość podniesienia swoich kompetencji wychowawczych, poznania metod radzenia sobie w trudnych sytuacjach rodzicielskich oraz uzyskania informacji o miejscach, do których mogą zwracać się o pomoc w przypadku nadużywania alkoholu. W warsztatach brało udział 13 osób.</p> <p>Prowadzono rozmowy mobilizujące i motywujące z rodzicami biologicznymi w trakcie posiedzeń zespołów okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych celem przejścia opieki nad dziećmi. Udzielano wsparcia i porad w tym zakresie. Umożliwiano jak najczęstsze kontakty dzieci z ich rodzicami celem pogłębiania więzi rodzicielskich m.in. poprzez urlopowanie do domu rodzinnego.</p> <p>Celem pozyskania miejsc dla dzieci i przeniesienia ich z instytucjonalnej pieczy zastępczej do rodzinnej pieczy zastępczej tut. Ośrodek na stronie internetowej zamieścił wszelkie niezbędne informacje dla osób chcących pełnić funkcję rodziny zastępczej. Plakaty i ulotki były dostępne w siedzibie tut. Ośrodka, jak i w instytucjach mu podlegających. Pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej udzielali na bieżąco w ww. zakresie informacji wszystkim osobom zainteresowanym.</p>

		Ponadto, poprzez korespondencje, podejmowano działania nawiązania współpracy z innymi PCPR/OPS/MOPS zmierzające do umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej poza Chorzowem.
2.	Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w procesie usamodzielnienia	Pełnoletni wychowankowie przebywający w instytucjonalnej pieczy zastępczej otrzymywali wsparcie pracowników placówki, w której przebywali oraz pracownika tut. Ośrodka przy sporządzaniu indywidualnych programów usamodzielnienia, których sporządzono 8. Pracownik tut. Ośrodka brał udział w spotkaniach w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na okoliczność oceny sytuacji pełnoletnich wychowanków w nich przebywających . W trakcie ustalano plan pomocy w ich procesie usamodzielnienia.

Cel szczegółowy nr 3: Podnoszenie jakości sprawowanej opieki przez rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinne domy dziecka		
Lp.	Zadania	wskaźniki
1.	Podejmowanie działań sprzyjających profesjonalizacji rodzinnych form pieczy zastępczej	<p>W dniu 22 listopada 2023r. zorganizowano w Domu Kultury przy ul. Lompy 13 w Chorzowie spotkanie chorzowskich rodzin zastępczych. Tematem wiodącym spotkania była problematyka i profilaktyka uzależnień dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym.</p> <p>W trakcie spotkania trener (pedagog, psycholog) w obszarze profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprowadził część szkoleniową w postaci wykładu pod tytułem „Uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży”.</p> <p>W spotkaniu wzięło udział 35 rodziców zastępczych.</p> <p>Ponadto psycholog zatrudniony w tut. Ośrodku na bieżąco udzielał osobom opiekującym się dziećmi przebywającymi</p>

		w rodzinnej pieczy zastępczej wsparcia psychologicznego zapobiegającego wypaleniu zawodowemu.
2.	Wsparcie rodzin zastępczych w realizacji ich funkcji	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzowie, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, gromadzi i przekazuje odpowiednio rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka informacje wraz z dokumentacją dotyczącą dziecka, a związaną z jego przyjęciem do rodzinnej pieczy zastępczej tj.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. informacje o sytuacji prawnej dziecka, 2. szczegółowe informacje o dziecku i jego sytuacji rodzinnej, 3. odpis aktu urodzenia dziecka, a w przypadku sierot lub półsierot również odpis aktu zgonu zmarłego rodzica, 4. orzeczenie sądu, 5. dokumentację o stanie zdrowia, w tym kartę szczepień, 6. dokumenty szkolne w szczególności świadectwa szkolne, 7. diagnozę psychofizyczną dziecka, 8. plan pracy z rodziną. <p>W 2023r. skompletowano dokumentację dla 65 dzieci przyjętych do rodzinnej pieczy zastępczej i dla 60 dzieci celem ich umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej.</p> <p>W zakresie zapewnienia przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich rodziny zastępcze przede wszystkim korzystały ze świadczeń zdrowotnych w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. W przypadku konieczności pilnego ich zdiagnozowania, a odległych terminów wizyt u lekarzy</p>

specjalistów przyjmujących w ramach publicznej służby zdrowia, prowadzący rodzinny dom dziecka oraz rodzina zastępcza korzystali z odpłatnej pomocy lekarzy specjalistów. Sytuacje te w szczególności dotyczyły dzieci chorych oraz nowo przyjętych do rodziny, których stan zdrowia został zaniedbany przez rodziców.

Pracownicy zespołu do spraw pieczy zastępczej w ramach posiadanej wiedzy informowali prowadzących rodzinne domy dziecka oraz rodziny zastępcze o miejscach, w których można diagnozować dzieci przez lekarzy specjalistów.

Zgodnie z zapisami ustawy z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom zastępczym zawodowym i prowadzącym rodzinne domy dziecka przysługuje wypoczynek w wymiarze 30 dni w ciągu roku.

W związku z powyższym w 2023r. 2 rodzinne domy dziecka skorzystały z tej formy. Na czas ich urlopu zatrudniono rodziny pomocowe, których zadaniem było objęcie opieką dzieci przebywających w pieczy rodzinnej. Rodziny pomocowe otrzymały z tego tytułu stosowne wynagrodzenie.

W 2023r. roku brak było kandydatów na pełnienie funkcji rodziny pomocowej, dlatego też to 2 rodziny zastępcze zawodowe pełniły tę funkcję.

Celem zapewnienia ciągłego wsparcia prowadzącym rodzinne domy dziecka, rodzinom zastępczym zawodowym oraz osobom do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich wypłacano comiesięczne wynagrodzenia, których łączna kwota w 2023 roku wyniosła 1 098 616,09zł i od których były odprowadzane również pochodne.

Nasze Miasto pozyskało dofinansowanie do ww.

		wynagrodzeń dla rodzinnej pieczy zastępczej w ramach rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023r. ustanowionego Uchwałą nr 221 Rady Ministrów z dnia 13 listopada 2023r. w kwocie 162 240zł (z czego kwotę 136 481,18zł przeznaczono na wynagrodzenia a kwotę 25 758,82zł na pochodne).
3.	Wspieranie działań sprzyjających integracji środowiska rodzin zastępczych.	Na terenie tut. Ośrodka organizowano w okresie od lutego 2023r. do grudnia 2023r. spotkania superwizyjne dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Przekazywana wiedza miała na celu zapobieganie wypaleniu w powierzonych funkcjach oraz wzmocnienie umiejętności i komunikacji w relacjach z otoczeniem. Spotkania zwiększyły świadomość uczestników i pozwoliły na lepsze radzenie sobie w sytuacjach kryzysowych w opiece nad dziećmi.
<p>Cel szczegółowy nr 4: Rozwój różnorodnych form wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej w sprawowaniu opieki nad dziećmi</p>		
Lp	Zadania	Wskaźniki
1.	Organizowanie poradnictwa dla rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka	<p>Z poradnictwa psychologicznego i konsultacji psychologa zatrudnionego w zespole do spraw pieczy zastępczej w 2023r. skorzystało 167 rodzin pełniących funkcję rodziny zastępczej oraz prowadzących rodzinne domy dziecka – udzielono 401 porad.</p> <p>Mając na uwadze zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze dostępu do specjalistycznego poradnictwa, na terenie Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się punkt nieodpłatnej pomocy prawnej.</p> <p>Osoby mogły skorzystać z poradnictwa prawnego poprzez: uzyskanie informacji w zakresie obowiązującego prawa, a szczególnie w zakresie prawa rodzinnego w sprawach</p>

		<p>związanych z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonywaniem władzy rodzicielskiej, • ustaleniem kontaktów z dzieckiem, • uzyskaniem alimentów na dzieci. <p>Pomocy udzielali również pracownicy zespołu do spraw pieczy zastępczej. Pomoc obejmowała zarówno szczegółową informację jak i sporządzanie pism procesowych.</p>
2.	Pomoc rodzinom zastępczym w kontaktach dzieci z rodzicami biologicznymi	<p>W większości kontakty rodziców z dziećmi odbywają się w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinny dom dziecka. Ponadto jedna z rodzin zastępczych zawodowych dysponuje lokalem, w którym mogą się one odbywać.</p> <p>W razie konieczności kontakty rodziców z dziećmi mogły odbywać się w obecności koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i psychologa.</p>
3.	Pomoc rodzinom w przygotowaniu dzieci do procesu adopcyjnego, oraz do powrotu pod opiekę rodziców biologicznych	<p>Pracownicy zespołu pieczy zastępczej współpracują na okoliczność powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych z asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym oraz kuratorem sądowym. Spotkania odbywają się cyklicznie na posiedzeniach zespołu w sprawie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>Z chwilą pozbawienia rodziców władzy rodzicielskiej tut. Ośrodek w 2023r. współpracował z Publicznym Ośrodkiem Adopcyjnym w Rybniku, gdyż zgodnie z obowiązującymi przepisami istnieje obowiązek zgłoszenia tam każdego dziecka posiadającego uregulowaną sytuację prawną. W roku sprawozdawczym zgłoszono takich dzieci 114. Do karty zgłoszeniowej dzieci dołączana była ich pełna dokumentacja. W przypadku gdy dziecko przebywało w rodzinie spokrewnionej Ośrodek Adopcyjny podejmował decyzję o odstąpieniu od prowadzenia procedury adopcyjnej.</p>

		<p>Pracownicy oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej współpracowali z sądami, gdzie sporządzili i przekazali do sądów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 65 ocen rodziny zastępczej 2. 487 ocen sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej 3. 40 opinii o kandydatach na rodzinę zastępczą 4. 40 opinii psychologicznych w oparciu o testy profilu osobowości, testy kompetencji wychowawczych i umiejętności rodzicielskich, 5. 21 pozwów o zasądzenie alimentów od rodziców biologicznych dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej <p>Ponadto pracownicy brali udział w rozprawach sądowych w Sądzie Rejonowym w Chorzowie na okoliczność zasądzenia alimentów, wydania zarządzeń opiekuńczych, pozbawienia władzy rodzicielskiej czy ustalenia kontaktów rodziców z dzieckiem.</p>
4.	<p>Kompleksowe wsparcie i pomoc rodzinom zastępczym oraz osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka.</p>	<p>Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Ośrodku Pomocy Społecznej wykonuje Zespół do spraw pieczy zastępczej. W skład zespołu wchodziło: 3 starszych specjalistów pracy socjalnej, 2 starszych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz psycholog.</p> <p>Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej obejmowali opieką rodzinne domy dziecka, rodziny zastępcze zawodowe oraz rodziny zastępcze, w których występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze lub takie, które w ocenie pracowników Zespołu wymagały takiego wsparcia. W roku 2023 opieką koordynatora objęto 4 rodzinne domy dziecka i 8 rodzin zastępczych zawodowych oraz 9 rodzin zastępczych spokrewnionych i 6 rodzin zastępczych</p>

niezawodowych. Pod opieką tych rodzin pozostawało 114 dzieci.

Zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w stosunku do pozostałych rodzin zastępczych wykonywali specjaliści pracy socjalnej.

Pracownicy zespołu do spraw pieczy zastępczej dokonywali ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Oceny te sporządzane były po przeprowadzeniu wizyty w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej i osób prowadzących rodzinne domy dziecka. W większości oceny sytuacji dzieci sporządzone były na zorganizowanych przez pracowników posiedzeniach zespołu, w których uczestniczyli m. in. rodzice dzieci, rodziny zastępcze lub prowadzący rodzinne domy dziecka, przedstawiciel szkoły, kurator sądowy, asystent rodziny, pracownik socjalny lub inne osoby którym znana była sytuacja dziecka. Dokonane oceny sytuacji dzieci wraz z wnioskami dotyczącymi zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej przekazywane były do sądu co 6 miesięcy, a w przypadku dzieci do 3 lat co 3 miesiące. W razie konieczności przeprowadzane były częściej niż wymaga ustawodawca.

Pracownicy zespołu opracowywali również plany pomocy dzieciom przyjętym do rodzin zastępczych, których celem jest określenie kierunków działań na rzecz powrotu dziecka pod opiekę rodziców. Takie plany zostały sporządzone 65 dzieciom.

Na rok przed ukończeniem pełnoletności dla 18 wychowanków został wyznaczony opiekun usamodzielnienia. Najczęściej był to rodzic zastępczy a także pracownik tut. Ośrodka. Natomiast z 13 wychowankami na miesiąc przed uzyskaniem pełnoletności sporządzono indywidualny program usamodzielnienia przy udziale

		pracownika socjalnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i opiekuna programu.
5.	Udzielanie pomocy finansowej rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka	<p>W 2023 roku na terenie miasta w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 337 wychowanków. Tut. Ośrodek wypłacił świadczenia finansowe rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka zamieszkującym na terenie miasta Chorzowa w łącznej kwocie 4 121 922,63 zł.</p> <p>W powyższej kwocie znajdują się również koszty poniesione przez nasze miasto na pokrycie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z innych powiatów a przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie naszego miasta, które zostały zrefundowane w wysokości 617 346,75 zł przez miasta pochodzenia dzieci.</p> <p>Poniesiono również wydatki związane z opieką i wychowaniem 92 dzieci pochodzących z Chorzowa a przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Wydatki te wyniosły 1 369 674,21zł.</p> <p>W ramach pomocy finansowej na pokrycie kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego przekazano rodzinom zastępczym zawodowym i prowadzącym rodzinne domy dziecka środki w łącznej kwocie 311 427,08zł.</p> <p>Sfinansowano również koszty niezbędnego remontu lokali mieszkalnych i domu jednorodzinnego na łączną kwotę 26 390,67zł.</p>

Cel szczegółowy nr 5:

Zapewnienie pomocy i wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej

Lp	Zadania	wskaźniki
1.	<p>Udzielanie pomocy usamodzielnianym wychowankom</p>	<p>W 2023 roku 8 pełnoletnich wychowanków opuściło rodzinną pieczę zastępczą, z czego 1 wychowanek usamodzielniał się, a 7 pozostało nieusamodzielnionych. Natomiast z instytucjonalnej pieczy zastępczej usamodzielniało się 6 wychowanków. *</p> <p>W 2023 roku, wypłacono 80 usamodzielnianym wychowankom środki finansowe w łącznej kwocie 498 213,25zł, w tym z przeznaczeniem na:</p> <p>1. pomoc na kontynuowanie nauki dla:</p> <p>a) 33 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej</p> <p>b) 32 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej</p> <p>2. pomoc na usamodzielnienie dla:</p> <p>a) 7 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej</p> <p>b) 6 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej</p> <p>3. pomoc na zagospodarowanie dla:</p> <p>a) 7 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej</p> <p>b) 6 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.</p> <p>Pomoc na usamodzielnienie i pomoc na zagospodarowanie wychowankowie przeznaczyli na remont mieszkania oraz zakup sprzętu gospodarstwa domowego niezbędnego do jego wyposażenia.</p> <p><i>*za osoby usamodzielnione uznaje się wychowanków, którzy otrzymali świadczenia na usamodzielnienie, tj. pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie i zagospodarowanie oraz posiadali własne mieszkanie i podjęli zatrudnienie.</i></p>
2.	<p>Udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom w realizacji Indywidualnego</p>	<p>Pracownik oraz psycholog motywował wychowanków do ukończenia podjętej nauki i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Udzielano również wsparcia i pomocy w załatwianiu sprawach mieszkaniowych, zawodowych,</p>

	Programu Usamodzielnienia	edukacyjnych, zdrowotnych itp. podczas wizyt w miejscu zamieszkania jak i w tut. Ośrodku.
3.	Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego	<p>Psycholog zatrudniony w tut. Ośrodku na bieżąco udzielał usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej wsparcia psychologicznego. Nawiązywał kontakt z pedagogiem szkolnym celem podjęcia wspólnych działań na rzecz wychowanka.</p> <p>Pracownik informował i kierował wychowanków do prawników udzielających porad w ramach bezpłatnej pomocy prawnej, przyjmujących strony w tut. Ośrodku jak i instytucjach mu podległych.</p> <p>W kwestii podjęcia zatrudnienia pracownik motywował wychowanków do podjęcia współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, gdzie mieli możliwość uzyskania wsparcia doradcy zawodowego.</p>
4.	Zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych	<p>Udzielono wsparcia i pomocy 4 wychowankom w skompletowaniu dokumentów celem złożenia wniosku o lokal mieszkalny z zasobów Miasta Chorzów.</p> <p>Jednemu niepełnosprawnemu wychowankowi instytucjonalnej pieczy zastępczej udzielono pomocy w uzyskaniu schronienia poprzez skierowanie do mieszkania treningowego.</p>

6. Wykaz potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej

Podobnie jak w roku poprzednim, zakres potrzeb w zakresie realizacji powierzonych zadań związanych z pieczą zastępczą na terenie naszego miasta, pozostaje niezmienny:

1. z uwagi na znacznie zwiększoną ilość dzieci, które wymagają natychmiastowego umieszczenia w pieczy zastępczej zachodzi konieczność zatrudnienia nowych rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka w formie rodzinnej i instytucjonalnej;
2. pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe (w tym specjalistyczne) i prowadzących rodzinne domy dziecka;

3. zapewnienie środków finansowych na:
 - a) świadczenia dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka,
 - b) zwiększenie wynagrodzeń dla rodzin zawodowych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych,
 - c) wynagrodzenia dla osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich zatrudnionych w rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych zawodowych;
4. zapewnienie środków finansowych na zapewnienie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą pomocy i wsparcia oraz szeroko rozumianego specjalistycznego poradnictwa, terapii, szkoleń i superwizji;
5. zwiększenie zatrudnienia w Dziale Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w celu:
 - a) bieżącej realizacji zwiększonej ilości zadań w zakresie obsługi administracyjno – finansowej działu,
 - b) podniesienia poziomu świadczonych usług względem każdej rodziny zastępczej i umieszczonego w niej dziecka, a tym samym zintensyfikowanie działań na rzecz jego powrotu pod opiekę rodziców,
 - c) wsparcia i pomocy wychowankom pieczy zastępczej w ich życiowym usamodzielnieniu;
6. zapewnienie środków finansowych na świadczenia dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej;
7. zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc w przedszkolach dla dzieci z pieczy zastępczej blisko miejsca zamieszkania rodziny zastępczej, w ciągu całego roku;
8. zapewnienie dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej dostępu do diagnostyki i leczenia specjalistycznego w możliwie najkrótszym czasie.

KIEROWNIK
Działu Wspierania Rodziny
i Systemu Pieczy Zastępczej
Miroslawa Kwietniewska
Miroslawa Kwietniewska

DYREKTOR
Ośrodka Pomocy Społecznej
Teresa Gabor
mgr Teresa Gabor